

Починок Н. В. Кореляція корпоративної соціальної відповідальності та показників фінансової звітності / Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 11 травня 2016 р. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – С. 201-203.

УДК 657.37

Починок Н. В.
к.е.н., доцент,
в. о. завідувача кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільський національний економічний університет

КОРЕЛЯЦІЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

В новітніх умовах розвитку економіки будь-який її суб'єкт не може розглядатися як відокремлена самодостатня система. Сьогодні підприємство, організація чи установа є лише елементами складної та взаємопов'язаної сукупності інституцій. Суспільство, органи державної влади, контрагенти, міжнародні організації зацікавлені передусім у відповідальності організації за вплив її рішень та діяльності на суспільство та довкілля через прозору та етичну поведінку.

Підтвердженням є постійне посилення законодавчих вимог до нефінансового звітування на рівні окремих країн (Великобританія, Швеція, Іспанія, Данія, Франція), загальноєвропейському рівні (Директива 2014/95 ЄС щодо розкриття нефінансової і диверсифікованої інформації деякими великими компаніями і групами (набуття чинності з 1 січня 2017 року)[1]), міжнародному рівні (Міжнародний стандарт з інтегрованої звітності, розроблений Міжнародним комітетом з інтегрованої звітності [2]). За підрахунками експертів лише на європейському ринку кількість компаній, охоплених нефінансовими звітами наступного року зросте з 2000 до 6000, причому підготовка такого звіту вартуватиме близько 5 тис. євро (без врахування вартості проведення незалежного аудиту звіту). Під дію зазначеної Директиви підпадають компанії з кількістю працівників понад 500 осіб, а також компанії,

що представляють суспільний інтерес: публічні компанії, акції яких котируються на біржах; банки; страхові компанії [1].

Безумовною є важливість соціальної відповідальності бізнесу у забезпеченні сталого розвитку. Однак чи впливає рівень соціальної відповідальності компанії на економічні результати її діяльності? Чи існує причинно-наслідковий зв'язок між обсягом соціальних інвестицій та обсягом реалізації продукції? З цього приводу ведуться наукові дискусії щодо можливих переваг ведення соціально-відповідального бізнесу. Позиції наукової спільноти часто бувають біполярними: визнання діяльності, пов'язаної з корпоративною соціальною відповідальністю безвідповідальним витрачанням корпоративних ресурсів; джерело розкриття конфіденційної інформації про компанію для інсайдерів; підтвердження прямої залежності між витратами на соціально-відповідальне ведення бізнесу та рентабельністю компанії.

Провідними компаніями неодноразово доведено, що корпоративна соціальна відповідальність – це значимий ресурс, котрий може створювати конкурентні переваги (залучення висококваліфікованого персоналу, підвищення ефективності збуту продукції, збільшення попиту на продукцію, підвищення репутації компанії, ін.).

Теоретичні та прикладні дослідження у сфері корпоративної соціальної відповідальності демонструють різні наслідки впливу тих чи інших напрямків на результативність діяльності компаній. Важливим є вибір та формування оптимального пакета корпоративної соціальної відповідальності. Висока ступінь гнучкості в питанні вибору найбільш прийнятної моделі для розкриття нефінансової інформації передбачена і Директивою 2014/95 / ЄС. Компанії можуть використовувати національні, загальноєвропейські або міжнародні підходи до формування нефінансової звітності, до прикладу, Керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку Глобальної ініціативи зі звітності, Стандарт ISO 26000 – «Керівництво з соціальної відповідальності» та інші залежно від власної соціально-економічної стратегії.

Результати досліджень вказують на позитивну кореляцію між корпоративною соціальною відповідальністю і економічними результатами, представленими показниками фінансової звітності діяльності тих компаній, котрі функціонують в умовах високого рівня соціально-економічного розвитку. Іншою є визначена залежність на територіях, що розвиваються.

Окрім рівня соціального та економічного розвитку на ступінь залежності між корпоративною соціальною відповідальністю та економічними результатами впливає й галузева приналежність суб'єкта господарювання, специфіка його діяльності.

Різні напрямки корпоративної соціальної відповідальності (в сфері екології, ресурсозбереження, соціальні питання та ін.) мають диференційований тип зв'язку з показниками економічної ефективності. Така ж залежність простежується і в результаті дії часового лагу.

Ще однією обставиною, що досить неоднозначно впливає на ефективність розміщення ресурсів, пов'язаних з провадженням соціально-відповідальної діяльності суб'єкта господарювання є власні переконання та вподобання вищого керівництва.

Вплив визначених факторів показує досить неоднозначний зв'язок напрямків корпоративної соціальної відповідальності та економічних результатів діяльності компанії. Така залежність в одних випадках може характеризуватись детермінованим типом зв'язку, в інших – стохастичним, визначення якого повинне базуватися на даних тривалого статистичного спостереження усіх сфер діяльності конкретного суб'єкта господарювання. Відтак зростає потреба розроблення досконалого методичного інструментарію для визначення соціоекономічного ефекту від провадження соціально-відповідального ведення бізнесу як на рівні окремого підприємства, так і загальнодержавному, і врешті світовому.

Література:

1. Директива 2014/95 ЄС щодо розкриття нефінансової і диверсифікованої інформації деякими великими компаніями і групами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>
2. Міжнародний стандарт з інтегрованої звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2015/03/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK.docx_en-US_ru-RU.pdf